

Mondelinge vraag – Antwoord

Opschrift

Vergadering van 19 februari 2024

Nummer: 2024_MV_00099

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Jeroen Van Lysebettens: Verkeersafhandeling tijdens het boerenprotest

Raadslid(-leden):

Jeroen Van Lysebettens - Groen

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Dat de vlaamse landbouw in zwaar weer zit, weten we al langer. Schepen Heyse heeft dan ook specifiek voor Gent een plan uitgewerkt hoe we de landbouwers kunnen ondersteunen, om samen én de klimaat doelstellingen én een behoorlijk inkomen te realiseren.

Dat de huidige Vlaamse regelgeving daar niet bij helpt, kunnen we ook bevestigen, we begrijpen dan ook maar al te goed dat daar tegen de proteststrom wordt geroerd. Op donderdagochtend 1 februari werden dan ook in Gent protestacties door boeren met tractoren gehouden, naar aanleiding van het Vlaams symposium rond landbouw. Dit gebeurde in volle school-ochtendspits, op een aantal drukke verkeersassen in de stad. Colonnnes van tractoren uit verschillende richtingen trokken over de binnenring naar het congrescentrum op de Bijloke. Veel van deze colonnes werden begeleid door de politie, geen eenvoudige opdracht en een hele uitdaging voor verkeersveiligheidsdiensten. Na de colonnes en blokkades op de binnenring R40, werden er al gauw meldingen gemaakt van colonnes tractoren die door fietsstraten zoals deze aan de Coupure links trokken. Hierbij kwamen meerdere meldingen van fietsers die de gevaarlijke situatie aanklagen, de beelden die we hiervan konden zien op sociale media spreken voor zich. Onze fractie verdedigt het recht op demonstreren van iedereen, en in deze van de landbouwers. De politie heeft hierbij de taak om dat zo veel mogelijk in goede banen te leiden, en gelukkig zijn hierbij geen zware ongevallen gebeurd, maar wij hebben toch enige vragen met betrekking tot deze situatie en met betrekking tot de communicatie voor en tijdens de protestactie.

Vraag:

1. Veel van de communicatie op sociale media en online is expliciet gericht op autobestuurders. Waarom werd er vooraf en tijdens de acties geen info specifiek voor fietsers en voetgangers gedeeld?
2. We haalden het al aan, sommige colonnes trokken door fietsstraten. Was dit een bewuste keuze van de politie/verkeersbegeleiding? Op basis van wat werd deze keuze gemaakt, of, indien niet, hoe kon het dat tractoren op de fietsstraat reden in de schoolspits? Weten de diensten om hoeveel tractoren dit ging?
3. De tractoren werden ook geparkeerd op de openbare weg, en gezien het groot aantal tractoren was daardoor ook last buiten de R40, zoals bv. op de fietsstraat aan de Bijloke, waardoor deze moeilijk doorkruisbaar was door fietsers komende uit de stad. Was dit een bewuste keuze? Hoe werden fietsers geïnformeerd of omgeleid?
4. In de ochtend kwam het bericht dat LEZ-boetes niet gevorderd zouden worden? Gezien het ontradend effect van zo'n boete om verder de stad in te trekken, vanwaar de beslissing om die zo snel te communiceren?

Antwoord

Vooraleer in te gaan op uw vraag, wil ik eerst van de gelegenheid gebruik maken om onze politie uitdrukkelijk te bedanken voor het uitstekende werk, ik denk dat we fier mogen zijn. Ik ga dat straks nog aantonen waarom uitstekend gewerkt is tijdens deze grootschalige manifestatie van 1 februari.

Voorziene diensten en rusten van de politiemedewerkers werden geschrapt, sommige medewerkers hebben dubbele shiften gedraaid, omdat ze ook dienden te werken voor het Lichtfestival, niets is teveel, en dit alles om deze manifestatie in goede orde te laten verlopen.

Om alles goed te kaderen, is het natuurlijk belangrijk om de specifieke eigenschappen van een dergelijk protest aan te halen.

De keuze van de boeren om te protesteren met tractoren heeft uiteraard als primair doel om de toegang voor vrachtwagens te blokkeren.

Specifiek is ook dat meerdere groepen afspreken via WhatsApp, wat ze wanneer gaan doen, en niet onbelangrijk, dat ze dat last minute ook vaak nog veranderen.

Er is dus in grote mate onvoorspelbaarheid en ook wanorde zowel bij het aankomen van tractoren in de stad als bij de uittocht ervan.

De politie is erin geslaagd om - in de wanorde van het aankomen van de tractoren - orde te brengen door hen in grote mate te groeperen. Maar tractoren doken ook op andere plaatsen op, kwamen veel later toe, vertrokken vroeger,.... Men kwam vanuit vele windstreken naar onze stad, en hoeveel en langs waar, was voor een deel bekend maar voor een groot deel ook onbekend.

Het is dus niet zo – en laat me duidelijk stellen, het is ook onmogelijk om dit te doen - dat elk groepje begeleid werd en mooi reed naar een voorziene parkeerplaats.

In het kader van deze manifestatie is er gekozen en achteraf is dit ook de juiste keuze gebleken, om permanent in dialoog te gaan met de boeren. Maar ook hier, dit is niet met één leider of met één organisatie, maar met leden van tientallen groeperingen ter zake.

De dialoog bestaat erin om de manifestanten ruimte te geven om te protesteren en het respect te vragen voor bepaalde grenzen, welke door de politie dan worden bewaakt. De tolerantiegrenzen die ik, in onderling overleg met de korpsleiding van onze politie vastlegde, waren de volgende:

- ten eerste absoluut voorkomen dat er fysiek gevaar zou zijn voor mensen en opzettelijke beschadigingen zouden worden aangebracht, indien nodig in te grijpen als die grens werd overschreden;

- ten tweede met de boeren overéén te komen om toch kleine maar belangrijke toegevingen te doen in hun blokkades en daar zijn we ook in geslaagd.

Voor de belangrijkste en herhaaldelijke blokkade aan de “turborotonde” bijvoorbeeld, werd bijna altijd één rijstrook vrijgehouden voor de wagens, en werd de blokkade gedurende enkele uren opgeheven, net voor de ochtendspits van donderdag, zodat vrachtwagens toch de R4 konden verlaten.

Dan voor de ganse omgeving rond de Bijlokesite bijvoorbeeld, werd ter plaatse gevraagd om de fietsers te respecteren en dat gebeurde.

Ik wil ook meegeven dat er in onze stad, collega’s, naar aanleiding van en tijdens deze protestactie, geen incidenten zijn voorgevallen. Je hebt gezien wat er gebeurd is in andere steden, die het soms ook op een andere manier laten aanpakken door de politiediensten.

Chapeau voor onze politie. Er was geen lichamelijke of materiële schade was, dit in tegenstelling tot andere locaties in België en dat is waar wij ons in eerste instantie op focussen.

Het feit dat deze protestactie zo vreedzaam is verlopen, en ik herhaal, hebben we voor een groot deel te danken aan het uitstekende werk van onze geïntegreerde politiediensten. Ze zijn erin geslaagd om verdere escalatie te voorkomen, door in dialoog te gaan met de demonstranten, waardoor de impact op de stad, die er natuurlijk is geweest; Het was er wel, maar is wel zo beperkt mogelijk gehouden, zeker in relatie met de omvang van de manifestatie.

Met de demonstranten werden afspraken gemaakt over de reisroutes die ze konden gebruiken. Het feit dat enkele tractoren op de fietsstraat belandden, was te wijten aan een menselijke vergissing, doordat één van de demonstranten die vooraan reed, de instructies van de politie niet correct opgevolgd heeft. Hoe gaat dat dan? De ene doet het en de rest rijdt erachter.

Per vergissing reden zo enkele tractoren voor een kort stuk over de fietsstraat aan de Coupure Links, waarna ze terug op de afgesproken weg geraakten. Deze situatie was niet ideaal maar gelukkig wel heel kortstondig, en verbleekt bij de vele gevaarlijke situaties die met een 400-tal tractoren in de binnenstad hadden kunnen ontstaan indien de politiediensten niet tot een genegotieerd beheer van de openbare ruimte waren gekomen. Nu de lokale politie heeft intens gecommuniceerd over de verkeershinder, zowel voorafgaand, als tijdens de protestacties zelf.

Ik wil aangeven dat deze communicatie gericht was naar álle weggebruikers.

Omdat de finaliteit van het protesteren met tractoren is om vrachtwagens en wagens te blokkeren, focust een belangrijk deel van de communicatie zich natuurlijk op autobestuurders. De communicatie m.b.t. het vermijden van de stadsring, van de R40, heeft bijvoorbeeld een sterk ontradend effect gehad.

Maar nogmaals, de communicatie van onze Politie is algemeen geweest, om éénieder te verwittigen. Op social media is bijvoorbeeld volgend bericht verspreid: *'er zal veel verkeershinder zijn op R40 - vermijd de omgeving'*. Dat geldt dus voor alle weggebruikers.

Het spreekt voor zich dat een volledige blokkade van een rijweg, ook de fietsstrook onbeschikbaar maakt. Hierbij wil ik trouwens ook meegeven dat de lokale politie me mededeelde dat sommige fietsers de richtlijnen van de politie compleet negeerden waardoor ze zelf gevaarlijke situaties creëerden en zichzelf in gevaar brachten.

Het is natuurlijk belangrijk dat iedereen goed luistert naar onze geachte politie. Als ze dit professioneel doen, dan is dit dik ok.

Tot hier een aantal algemene beschouwingen, waar reeds hier en daar is ingegaan op een aantal van uw specifieke vragen. Maar ik overloop ze toch nog eens volledigheidshalve. Rond de communicatie heb ik geduid dat dit niet enkel en alleen gericht was op autobestuurders.

Wat betreft de bezetting met tractoren rond de Bijloke, waaronder ook de fietsstraat, heeft er ook alles mee te maken met het feit dat het congres daar reeds gepland was, en dat de boeren zich rond de site hadden opgesteld om gezien en gehoord te worden.

Uiteraard was er daardoor ook hinder voor fietsers. Van in het begin was onze politie overeengekomen dat fietsers door de manifestatie konden. Veelal dienden de fietsers even af te stappen tussen tractoren heen, om zo de weg verder te zetten. Permanent was er politie aanwezig om dit alles te vergemakkelijken. Er deed zich geen enkel incident voor en de hinder bestond uit het even stoppen en een stukje te voet gaan met een verlies van een aantal minuten. Dat is niet fijn maar in het licht van één en ander ok. Tevens werd door de politie aan de fietsers geduid dat ze geen agressie hoefden te vrezen uitgaande van de boeren.

Zoals reeds gezegd was de politie inderdaad op de hoogte dat enkele tractoren de Coupure inreden. De tractoren, collega, waren verkeerd gereden aan het Bijlokehof richting de Coupure i.p.v. te rijden naar de Kluyskensstraat. Ze zochten dan hun weg via de Coupure om terug naar Bijloke te geraken. De politie greep onmiddellijk in.

Dan uw vraag waarom er zo snel werd gecommuniceerd over de LEZ-boetes. Wel omdat gans de nationale pers me belde en dan antwoord ik. Ik ben een beleefde jongen.

Het is dus logisch en ik vind het belangrijk dat je transparant communiceert over het één en ander.

Het is trouwens zo dat reeds vroeger werd er beslist dat - als de politie omwille van de openbare orde, de verkeersveiligheid, in het geval van een ramp, manifestaties, incidenten of een zwaar verkeersongeval - bestuurders beveelt om een andere route te nemen, dat er geen boete volgt. Dat was ook de vraag van de pers 'klopt het dat het op bevel van de politie is, dat bepaalde zaken worden overruled, gelukkig maar kan dit. Ik heb bevestigd dat er effectief dat er geen boetes volgen voor de bestuurders wanneer zij door de LEZ-zone of door de knips worden gestuurd. Bij omleidingen geldt een uitzonderingsregime.

Zo zijn de tractoren bijvoorbeeld onder politiebegeleiding naar het Sint-Pietersplein geleid. Wanneer de politie een omleiding beveelt, dan gaat dat boven autovrij gebied en de LEZ. Er zullen voor die situaties dus geen boetes gegeven worden.

Nu de pers was er al heel vroeg bij die ochtend en ik vind dat maar normaal ook zij doen hun job.

Ik vond het belangrijk om naar aanleiding van deze vraagstellingen snel en duidelijk te communiceren.

Ik denk te mogen stellen dat het boerenprotest die dag goed is verlopen in Gent en de pers was daar getuige van. De beelden spreken voor zich, in tegenstelling tot beelden uit andere steden en andere landen.

Uiteraard gaat er grote hinder gepaard met dergelijke manifestaties, uiteraard hebben mensen lang in de file gestaan, uiteraard hebben fietsers ook eens moeten afstappen aan de Bijlokevest, uiteraard hebben mensen moeten aanschuiven om het veer te nemen.

Ook daar is er even moeten gewacht worden.

Maar belangrijk er is te allen tijde wederzijds respect geweest tussen de boeren, de politie en de weggebruikers.

Politie heeft er alles gedaan om, in combinatie met het recht op de vrije meningsuiting, de veiligheid van éénieder te verzekeren, wetende dat een protestactie met meer dan 400 tractoren op de openbare weg een uitdagend gegeven is.
